

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Till detta projekt behöver du en hel del material och verktyg, och arbetar du en helg bör du se till att ha allt hemma innan du sätter igång. Det är så försmädligt att behöva skjuta upp jobbet bara för att brädgården är stängd. Själva arbetet är annars relativt enkelt...”

INNAN DU BÖRJAR

Material

45 x 195 mm virke (ev. konstruktionsträ):

- 4 sparrdelar (A) à 105 cm
- 4 sparrdelar (B) à 75 cm

45 x 120 mm regel:

- 1 bärlina (C), 141 cm

22 x 91 mm furu:

- 11 takbrädor (D) à 150 cm

Dessutom:

- 6 expanderbultar, M10 x 130 mm
- 4 karmpluggar, M10 x 160 mm
- 6 vinkelbeslag, 60 x 60 x 80 mm
- 4,0 x 40 mm och 6,0 x 120 mm skruvar
- Trälím
- Grundolja
- Heltäckande utelasyr
- Takpapp och pappspikar
- Papp eller kartong till mall

Prisbild

Virket går på under 1 000 kr och du får ge 500 kr för lasyr och olja. Det dyra är plåtslagaren som nog ska ha mellan 2 500 och 3 500 kr för arbete och plåt.

Specialverktyg

- Kap- och gerings-såg, ev. cirkelsåg
- Bandslip
- Sticksåg

Snyggt tak över dörren

Att bygga ett snyggt och rejält tak ovanför ytterdörren ger dig många fördelar. Framför allt kan alla som ska ut eller in stå under tak när dörren låses eller låses upp. Häng med så visar vi hur du bygger taket på en helg!

Taket över ytterdörren är inte bara praktiskt. Det ger ett snyggt intryck av den gamla villan och det höjer husets värde – inte minst för dem som bor i huset. Men förutsättningen är att taket anpassas till huset för annars kan det se klumpigt ut.

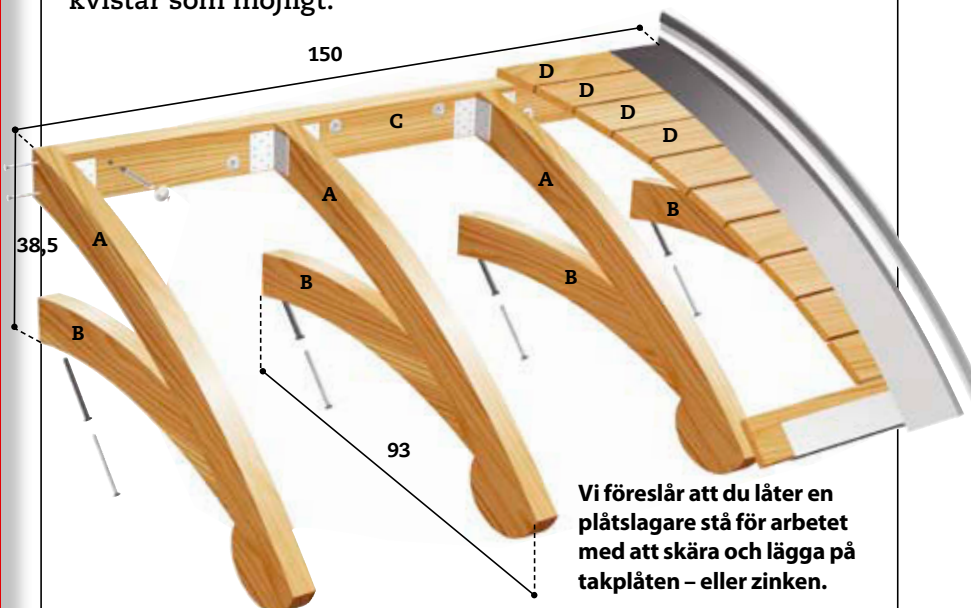
Denna villa byggdes en gång på 20-talet, och då var detaljerna viktiga. Lägg t.ex. märke till det utstickande hammarbandet under taksprånget. Vid konstruktion av det nya taket tog man

hänsyn till husets stil och gav taket en halvrund profil med markerade sparrändar. Det ger ett gediget intryck och är dessutom en stark och hållbar konstruktion, som med fördel kan användas även på moderna hus eftersom stilen är enkel och lätt. Trots den halvrunda formen så är taket endast 40 cm högt och passar därför på flera hus.

Vårt byggprojekt tar två arbetsdagar, men du kan ju tjuvstarta med att tillverka mallar för sparrarna.

Den enkla konstruktionen

Här ser du en genomskärning av skärmtaket. Delarna till de svängda sparrarna sågas av 45 x 195 mm virke. Var kräsen när du handlar trä och leta efter trä som innehåller så få kvistar som möjligt.

Ett lätt och elegant
skärmtak som
dessutom är enkelt att
tillverka och montera.

Klart på en helg

Lördag 08:00

Du behöver en bra och stadig arbetsbänk

En stor del av arbetet kan med fördel utföras på en arbetsbänk av transportabel typ. Det gäller exempelvis när du ska slipa sparrarna, som helst ska ligga stadigt. Gör Det Själv utsåg Wolfcraft Master 200 till Bra Köp (2008) för cirka 850 kr. Om du inte vill skaffa ett sådant bord kan du lägga en stege på två bockar, så får du ett arbetsbord.

Lördag 12:00

”Nu är det dags att anpassa formen på bärlinan, och det är praktiskt att ha en kapsåg till hjälp. Men det går även med en vanlig cirkelsåg om den ställs in på gering ... ”

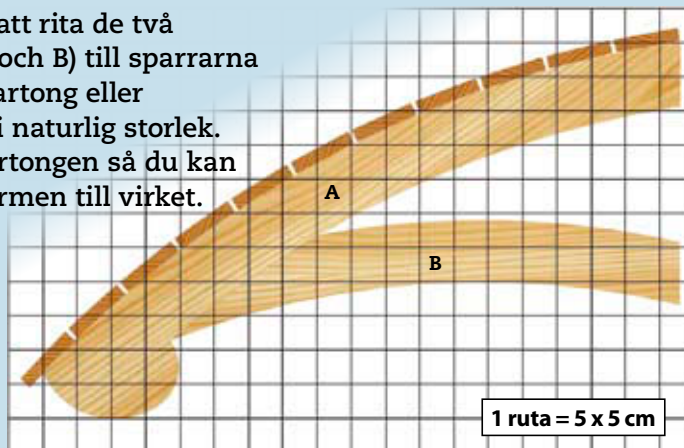
Lördag 14:00

Se upp när du arbetar från en stege

Statistiken talar sitt tydliga språk. Stegen är absolut ett av de allra farligaste redskapen vi har i hemmet, och även om den är tämligen enkel så orsakar den dagligen många olyckor. När du arbetar från en stege bör du se till att den står stadigt och du bör helst ha en medhjälpare.

Rita upp sparrarna

Börja med att rita de två delarna (A och B) till sparrarna på en bit kartong eller pappskiva i naturlig storlek. Skär till kartongen så du kan överföra formen till virket.

Lördag

Mät och såga

Delarna till de svängda sparrarna (A och B) sågas av 45 x 195 mm virke. Men det smartaste är att börja med att göra en mall av kartong eller papp. Du kan använda den rutmönstrade teckningen ovan som hjälp om du först förstörar vare ruta till 5 x 5 cm. När mallen är klar skärs den till och läggs på virket, så att formen kan överföras.

Såga ut med sticksåg, men tänk på att det är en fördel om du gör den sida som ska läggas mot den övre delen av sparren lite för lång. När du sedan har sågat ut den övre delen (A) och lagt den på den undre, kan du finputs utseendet och såga bort den sista biten.

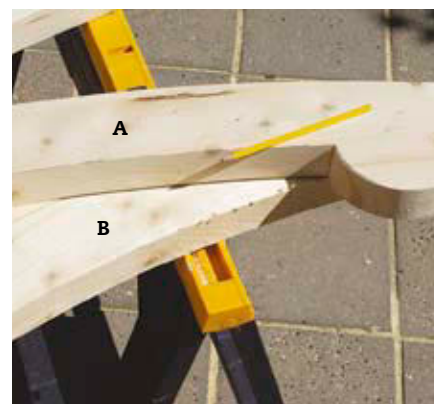

1 Med hjälp av mallen överförs formen till träet. Därefter sågas delarna ut med sticksåg. Det är klokt att göra alla delar en aning för långa och vänta med att kapa dem tills de har putsats av. Då kan du vara säkra på att de passar ihop.

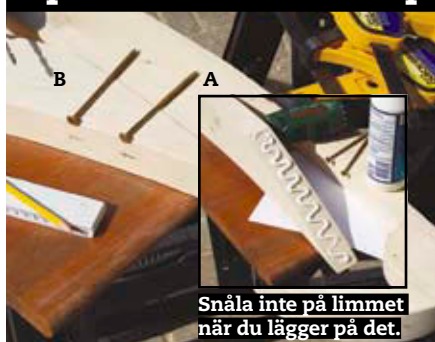
2 Slipa sparrändarna. Om du har en bandslip så går det snabbt att lätt att bli klar med finputsningen.

VIKTIGT! Kontrollera fortlöpande att samtliga delar till sparrarna blir likadana.

3 Lägg de övre sparrdelarna (A) på de undre (B), och markera nu exakt var delarna ska sågas till för att passa ihop.

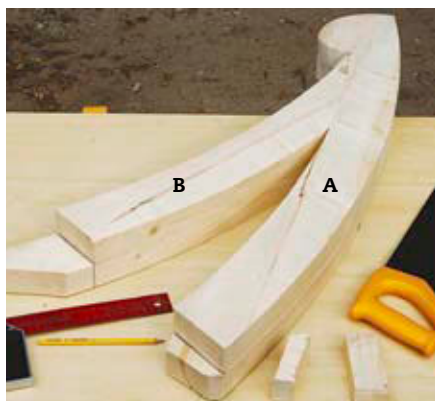
Sparrarna sätts ihop

1 Nu är det dags att sätta ihop sparrarna av de två delarna. Vi använder två 6 x 120 mm skruvar och trälim. Markera skruvarnas placering och förborra i den nedre delen (B) med 6 mm borrh.

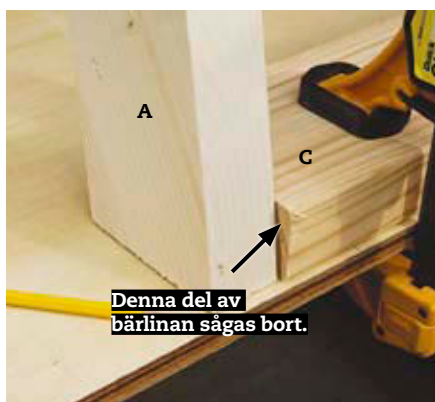
2 Placera delarna på ett plant underlag, och lägg papper under skarven. Då kladdas inte arbetsbrdet ner av överflödigt lim. Spänn ihop sparrdelarna mot underlaget med tvingar och dra i skruvarna. Torka bort överflödigt lim.

3 Såga till en sparre som den ska se ut när den är klar. Använd denna sparre som mall för de tre andra.

4 På de två mittersta sparrarna ska den översta delen (A) kortas av en bit, så att de slutar mot bärlinan (C). Här är den 45 mm tjock så sparrarna kortas av 45 mm.

5 Både ovansida och undersida på bärlinan (C) ska geringssågas för att hamna i linje med sparrarna. Håll en sparre mot änden på bärlinan och markera hur mycket som ska sågas bort.

6 Sågklingans lutning kan ställas in med hjälp av en sparre. Ställ sparren på sågbordet och vinkla klingan tills den ligger an mot sparren. Ställ in parallellanslaget och geringssåga bärlinan både upp- och nertill.

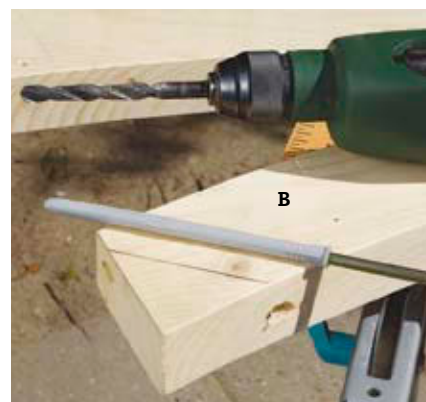
Fasaden görs klar

I stället för att stå med hela skärmtaket i ena handen och försöka markera för skruvar med den andra, nöjer vi oss med att använda bärlinan (C) att markera med. Det blir tillräckligt tungt ändå att handskas med taket när det ska på plats. Vi börjar med att borra sex hål i bärlinan.

Skärmtaket ska sitta fast ordentligt på fasaden och därför använder vi expanderbultar. Dessa ska gå in i en tegelsten, och visar det sig att du hamnar i en fog, får du flytta hålet och bulten. Montaget förstärks genom att vi skruvar fast varje sparre på väggen med långa karmpluggar.

1 Markera på fasaden. Håll bärlinan vågrätt och sticke en penna genom de sex hålen som du redan har borrar. Se till att alla hål hamnar i en tegelsten. Hamnar ett hål i fogen måste du borra nytt hål i bärlinan. Borra sedan 10 mm hål i fasaden.

2 Sparrarna fästs på fasaden med karmpluggar som dras in snett genom den undre delen (B) av varje sparre. Lägg en karmplugg på sidan av sparren och rita en linje, som du kan borra efter. Borens ska vara 10 mm i diameter.

Lördag
20
Söndag
21

Klart på en helg

Lördag 17:30

Stryk skärmtaket med både olja och utelasyr

Den sista uppgiften den första arbetsdagen är att skydda träet. Det ska med andra ord strykas först med grundolja och sedan två omgångar med heltäckande utelasyr (eller utefärg). Målar du nu så hinner träet att torka över natten.

Söndag 10:00

Var noga med att infästningen blir stark

Taket ska naturligtvis sitta fast ordentligt, även om det knappast samlas en massa snö på det. Vi använder sex expansionsbutar, M10 x 130 mm, genom bärlinan och fyra karmpluggar, 10 x 160 mm som dras in i väggen via de undre sparrändarna.

Söndag 15:00

”Nu är du klar med din del av arbetet. Det återstår bara att ringa plåtslagaren för att få plåt lagd på taket. Du kan också välja zink eller koppar beroende på vilket material som passar bäst i stil till huset.”

Taket sätts ihop

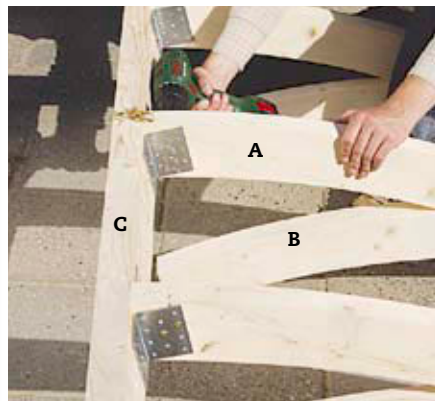
Det är naturligtvis viktigt att sparrarna sitter fast ordentligt i bärlinan. Därför behöver du kraftiga vinkeljärn och skruvar. Och målar du vinkeljärnen i samma färg som träet så syns de inte.

Innan du plockar fram penslar och färg, så ska du klä den del av träet som är i kontakt med väggen. Här använder vi takpapp. Det är enda sättet att undvika fuktvandring från tegelfasaden till skärmtaket. Det går bara åt ett par remсор, så du kan kanske få en bit av granen (om du inte redan har).

Om du också oljar in och målar takbrädorna i dag, så hinner färgen torka tills i morgon, då de ska monteras.

1 Nu kan delarna sättas ihop. Här används 6 x 120 mm skruvar mellan bärlinan och kortändarna på de två mittersta sparrarna. Förborra i bärlinan.

2 Montaget mellan sparrarna och bärlinan förstärks. Här är det enklast att använda två vinkelbeslag i varje sparr. Beslagen fästs med 4 x 40 mm skruvar.

Söndag

När färgen är torr

1 Slipp besvär. Du kan redan nu markera var takbrädorna ska placeras på sparrarna. Men vänta med att montera dem tills taket har skruvats fast på fasaden. Lagg brädstumpar på sparrarna och markera.

3 Taket ska skyddas mot fukt från ytterväggen. Bärlinans baksida och kortändarna på den undre delen av sparrarna förses med en remsa takpapp som fästs med pappspikar. Grundolja allt trä och stryk med heltäckande utelasyr.

2 Nu kan du skruva fast den övre och den nedre brädan på taket med 4,0 x 40 mm skruvar. Resten av brädorna skruvas fast när taket har monterats. Du kan också börja uppifrån med brädorna och fortsätta neråt – bräda för bräda.

Montering

1 Nu gäller det monteringen av skärmtaket på fasaden. Även om det är en enkel konstruktion bör du ha en medhjälpare, för det är tungt att skruva med en hand medan den andra håller taket. Dra åt bultarna ordentligt.

2 Med en 10 mm borr förborras i väggen för karmpluggarna. Borra vidare genom hålen i den nedre delen av sparrarna. Knacka sedan i pluggarna och dra fast skruvarna hårt.

3 De sista brädorna skruvas fast på taket med 4 x 40 mm skruvar och taket är klart för plåtslagarens avslutande arbete. Du kan låta klä skärmtaket med plåt, koppar eller zink. Och du kan naturligtvis lägga takpapp i stället.

” Det skärmtak som vi har byggt är ett trevligt projekt, och det tar inte så lång tid att bli klar. För helhetsintrycket är det viktigt att de fyra sparrarna blir identiska.

Plåtslagaren står för avslutningen

Plåtslagaren kan vika, bocka, falsa och fästa plåten på ett sätt som vi andra inte kan, och det är anledningen till att taktäckningen överläts till honom. Men visst kan du själv utföra arbetet om du vet vad du ska göra, men det krävs trots allt en del specialverktyg för att fästa plåten på ett snyggt och tätt sätt.

Plåtslagaren avslutar vårt lilla projekt genom att lägga plåt.